

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 17 października 2024 r.

Poz. 4935

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.354.2024 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 16 października 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr VI/35/2024 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 27 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny, w części obejmującej § 1 pkt 2 w zakresie słów: „odpady problemowe”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VI/35/2024 Rady Gminy Rejowiec Fabryczny z dnia 27 września 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny, w części obejmującej § 1 pkt 2 w zakresie słów: „odpady problemowe”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr VI/35/2024 została doręczona organowi nadzoru w dniu 2 października 2024 r.

Przedmiotową uchwałę Rada Gminy Rejowiec Fabryczny podjęła m.in. na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.).

W myśl powołanego przepisu, rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy; regulamin jest aktem prawa miejscowego.

W myśl art. 4 ust. 2 ww. ustawy, regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

1) wymagań w zakresie:

- a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,

- b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych,
 - c) uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:
- a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
 - b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków;
- 2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów;
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) (*uchylony*);
- 5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
- 7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
- 8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.
- Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 2a ustawy, rada gminy może w regulaminie:
- 1) wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz określić wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów;
 - 2) postanowić o zbieraniu odpadów stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne;
 - 3) określić dodatkowe warunki dotyczące ułatwienia prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności niedowidzące;
 - 4) określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady;
 - 5) określić warunki uznania, że odpady, o których mowa w pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, są zbierane w sposób selektywny;
 - 6) wprowadzić obowiązek stosowania indywidualnego oznakowania pojemników lub worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych w sposób, który pozwoli na identyfikację:
 - a) właściciela nieruchomości, na której są wytwarzane odpady komunalne, lub

- b) osób wymienionych w art. 1 pkt 1 lit. b - w przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 2a ust. 1;
- 7) określić sposób zgłaszania lokalizacji miejsca gromadzenia odpadów przez właściciela nieruchomości w celu zapewnienia prawidłowej realizacji usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 8) wprowadzić inne obowiązki dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanych przepisów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

W § 1 pkt 2 uchwały Nr VI/35/2024 Rada Gminy Rejowiec Fabryczny postanowiła nadać nowe brzmienie § 2 ust. 5 uchwały zmienianej: *„odpady problemowe, odpady tekstyliów i odzieży, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, zużyte opony z wyjątkiem opon pochodzących z wykonywania działalności gospodarczej, w tym rolniczej właściciele nieruchomości mogą przekazywać do mobilnych punktów w dniach określonych w harmonogramie”*.

W ocenie organu nadzoru postanowienie § 1 pkt 2 w brzmieniu: *„odpady problemowe”* jest sprzeczne z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Należy zauważyć, że zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, Rada jest upoważniona do określenia szczegółowych wymagań w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych.

Pojęcie "odpadów problemowych", którym Rada posłużyła się w przedmiotowej uchwale nie występuje ani w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ani w ustawie o odpadach, ani też w innych powszechnie obowiązujących przepisach regulujących kwestie odpadów komunalnych.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. W wyroku z dnia 18 stycznia 2023 r., sygn. akt III OSK 6592/21 NSA wskazał, że: *„dla określenia zakresu przedmiotowego zasad wyznaczających wymagania utrzymania czystości i porządku, rada gminy nie ma pozostawionej swobody, a jest związana bezwzględnie granicami upoważnienia ustawowego, poza które nie może w regulacji regulaminu wykroczyć. Przesądza o tym expressis verbis brzmienie art. 4 ust. 2 u.c.p. Wyznaczona materia regulacji nie jest otwarta przez przyjęcie przepisu ustawowego, że regulamin może w szczególności określać, lecz zamknięta przez zakreślenie granic: regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, które następnie enumeratywnie przedmiotowo wylicza. Zaznaczyć przy tym należy, że dla określenia granic regulacji przedmiotowej regulaminu rada gminy jest związana nie tylko postanowieniami art. 4 ust. 2 u.c.p., ale regulacją przyjętą w całym zakresie przedmiotowym tej ustawy oraz innych związanych z nią regulacjach w ustawach materialnoprawnych. Konsekwentnie przyjęte w regulaminie zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy nie mogą wkraczać w materię ustawową zawartą w u.c.p., jak i innych ustawach materialnoprawnych (por. wyrok NSA z 7 października 2020 r., sygn. akt II OSK 1610/18, LEX nr 3075093 oraz wyrok NSA z 27 października 2021 r., sygn. akt III OSK 4235/21, LEX nr 3309715). (...) Skoro ustawa nie definiuje pewnych pojęć i nie zawiera delegacji do ich tworzenia, to posługiwanie się przez uchwalodawcę pozaprawnymi, niezdefiniowanymi określeniami prowadzić może to niezgodnego z intencją ustawodawcy tworzenia nowych frakcji odpadów. Ma rację Sąd I instancji, że również przepisy ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (dalej: u.o.), w brzmieniu z dnia podjęcia uchwały, nie zawierają legalnej definicji takich rodzajów odpadów. W prawidłowej ocenie Sądu I instancji, zaskarżone w tym punkcie skargi regulacje uchwały przez tworzenie nowych pojęć: "odpadów reszkowych", "odpadów problemowych" i "odpadów problemowych pozostałych" w istotnym stopniu naruszają prawo, skutkiem czego należało stwierdzić ich nieważność. W niniejszej sprawie lokalny prawodawca bez podstawy prawnej wprowadził nowe nazwy odpadów, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. b, u.c.p.”*

Uchwalając akt prawa miejscowego organ stanowiący gmin, musi mieć na względzie, iż akt ten winien być wydany nie tylko na podstawie ustawy ale i w granicach w niej przewidzianych (por. wyrok NSA z dnia 22 lipca 2011 r., sygn. akt II OSK 738/11).

Należy zauważyć, że postanowienia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy nie mogą modyfikować uregulowań ustawy upoważniającej i przepisów innych aktów normatywnych.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały VI/35/2024, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Rejowiec Fabryczny
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Rejowiec Fabryczny